

Ulotka informacyjna dotycząca zgłaszania wierzytelności w postępowaniu upadłościowym (§ 174 InsO)

Po wszczęciu postępowania upadłościowego wierzyciele upadłościowi muszą zgłaszać swoje wierzytelności syndykowi masy upadłościowej. Błędne zgłoszenia mogą opóźniać postępowanie. Wierzyciele powinni zatem, w swoim własnym interesie, dokładnie zapoznać się z poniższymi wskazówkami i informacjami zawartymi w formularzu zgłoszeniowym. Szczegółowe informacje znajdują się w ustawie o upadłości, w szczególności w §§ 38 - 52, 174 - 186 InsO. Sąd nie może udzielać informacji prawnych dotyczących poszczególnych kwestii. Jest to zadaniem adwokatów, notariuszy oraz uprawnionych pełnomocników prawnych.

1. Zgłaszanie wierzytelności

Wierzytelności wierzycieli upadłościowych nie należy zgłaszać w sądzie, lecz u syndyka masy upadłościowej. Jeżeli powołano zarządcę (§ 270 InsO), zgłoszenie wierzytelności należy dokonać u niego.

Wierzycielami upadłościowymi są osoby, które w momencie wszczęcia postępowania upadłościowego mają uzasadnione roszczenie majątkowe wobec dłużnika (§ 38 InsO).

2. Treść i załączniki zgłoszenia

W zgłoszeniu należy podać podstawę roszczenia, aby syndyk masy upadłościowej mógł je zweryfikować (np. dostawa towarów, czynsz, pożyczka, naprawa, wynagrodzenie, weksel, odszkodowanie). Jeżeli wierzyciele są zdania, że wierzytelność wynika z czynu niedozwolonego, zaległych alimentów, których dłużnik umyślnie nie wypłacił z naruszeniem swoich obowiązków, lub zobowiązania podatkowego, o ile dłużnik popełnił przestępstwo podatkowe zgodnie z §§ 370, 373 lub 374 ordynacji podatkowej, muszą oni podać dla każdej z tych wierzytelności skierowanych przeciwko osobom fizycznym fakty, na podstawie których dokonano takiej oceny.

Wszystkie wierzytelności należy zgłaszać w postaci stałych kwot w walucie krajowej i ostatecznie zsumować w jedną kwotę całkowitą.

Odsetki można zasadniczo zgłaszać tylko za okres do momentu wszczęcia postępowania (data postanowienia o wszczęciu postępowania). Należy je obliczyć, podając stopę procentową i okres, oraz podać ich stałą kwotę. Roszczenia, które nie dotyczą pieniędzy lub których kwota pieniężna jest nieokreślona, należy zgłaszać według ich wartości szacunkowej.

Wierzytelności w walucie obcej należy przeliczyć na walutę krajową według kursu obowiązującego w momencie wszczęcia postępowania (§ 45 InsO).

Do zgłoszenia należy dołączyć dokumenty dowodowe i inne dokumenty, z których wynika wierzytelność. Pełnomocnicy wierzycieli powinni dołączyć do zgłoszenia specjalne pełnomocnictwo do postępowania upadłościowego.

Zgodnie z § 174 ust. 4 zdanie 2 InsO jako dokument można również przekazać fakturę elektroniczną. Na żądanie syndyka masy upadłościowej lub sądu upadłościowego należy przedłożyć wydruki, kopie lub oryginały dokumentów.

3. Wierzyciele z prawem do oddzielnego zaspokojenia

Wierzyciele, którzy na podstawie prawa zastawu lub innego prawa zabezpieczenia mogą dochodzić oddzielnego zaspokojenia z majątku zabezpieczającego, są wierzycielami upadłościowymi, o ile dłużnik ponosi wobec nich również odpowiedzialność osobistą. Mogą oni zgłaszać te roszczenia osobiste.

4. Wierzyciele upadłościowi podporządkowani

Szczególne przepisy mają zastosowanie do tzw. wierzycieli podporządkowanych (§ 39 InsO). Roszczenia podporządkowane obejmują między innymi odsetki naliczane w trakcie postępowania, koszty udziału w postępowaniu, kary pieniężne, grzywny, kary porządkowe i kary przymusowe, roszczenia dotyczące bezpłatnego świadczenia dłużnika lub zwrotu pożyczki zastępującej kapitał lub równoważnych roszczeń.

Takie wierzytelności podporządkowane mogą być zgłoszone tylko wtedy, gdy sąd wyraźnie wezwał wierzycieli do zgłoszenia takich wierzytelności (§ 174 ust. 3 InsO). Przy ich zgłoszeniu należy wskazać podporządkowanie i określić rangę wierzyciela.

5. Późniejsze zgłoszenie wierzytelności

Roszczenia zgłoszone po upływie terminu zgłoszenia określonego przez sąd mogą w niektórych okolicznościach wymagać dodatkowej procedury sprawdzającej. Koszty dodatkowej kontroli ponosi wierzyciel, który nie dotrzymał terminu (§ 177 ust. 1 zdanie 2 InsO).

6. Sprawdzenie wierzytelności i skutki ich zakwestionowania (sprzeciw)

Zgłoszone wierzytelności są sprawdzane w terminie kontroli. Sąd może również zarządzić przeprowadzenie kontroli w trybie pisemnym (§ 5 InsO). W takim przypadku wyznacza się tzw. termin kontroli. Najpóźniej w tym dniu sąd musi otrzymać pisemne sprzeciw, w którym zainteresowana strona kwestionuje wierzytelność podlegającą kontroli.

Do zakwestionowania zgłoszonej wierzytelności uprawniony jest syndyk masy upadłościowej, dłużnik oraz każdy wierzyciel upadłościowy. Wierzytelności mogą być kwestionowane w całości lub w części, w zależności od ich kwoty lub rangi. Jeżeli wierzyciele twierdzą, że wierzytelność wynika z umyślnego czynu niedozwolonego dłużnika, zaległych alimentów ustawowych, których dłużnik umyślnie nie wypłacił z naruszeniem swoich obowiązków, lub jeżeli dłużnik popełnił przestępstwo podatkowe zgodnie z §§ 370, 373 lub 374 ordynacji podatkowej, dłużnik musi dodatkowo wskazać w sprzeciwie, czy kwestionuje to twierdzenie.

W terminie lub po upływie terminu sprawdzenia sąd upadłościowy jedynie poświadcza złożone oświadczenia. Sąd upadłościowy nie jest właściwy do podejmowania decyzji o zasadności sprzeciwu. Ustalenie całkowicie lub częściowo zakwestionowanej wierzytelności należy przeprowadzić na drodze prawnej przewidzianej w ogólnych przepisach (por. § 184 InsO).

Jeżeli wierzytelność nie jest kwestionowana lub jest kwestionowana wyłącznie przez dłużnika, uznaje się ją za ustaloną zgodnie z zgłoszeniem na potrzeby dalszego postępowania upadłościowego (§ 178 InsO). W przypadku zarządzenia samodzielnego zarządzania nawet sprzeciw dłużnika nie uniemożliwia ustalenia wierzytelności (§ 283 ust. 1 zdanie 2 InsO). Skuteczny sprzeciw wobec zgłoszonej wierzytelności ma następujące skutki (por. §§ 178 - 185 InsO):

- Jeżeli dla wierzytelności istnieje już tytuł wykonawczy (wyrok, uznanie notarialne, decyzja podatkowa itp.), to strona zgłaszająca sprzeciw ma obowiązek dochodzić swoich roszczeń za pomocą ogólnie dopuszczalnych środków prawnych.
- Jeżeli taki tytuł wykonawczy jeszcze nie istnieje, to na domniemanym wierzycielu lub domniemanej wierzycielce spoczywa obowiązek dochodzenia ustalenia wierzytelności na drodze ogólnie przewidzianej w tym celu. Osoba zgłaszająca sprzeciw musi więc liczyć się z tym, że z powodu sprzeciwu zostanie przeciwko niej wniesiona sprawa sądowa.

7. Uczestnictwo w zgromadzeniach wierzycieli, dowód pełnomocnictwa

Każdy wierzyciel może osobiście lub poprzez swojego przedstawiciela ustawowego uczestniczyć w terminie kontroli lub innych zgromadzeniach wierzycieli.

Wierzyciele mogą być reprezentowani na zgromadzeniu wierzycieli i w terminie kontroli przez adwokata jako pełnomocnika. Ponadto zgodnie z § 79 ust. 2 zdanie 2 pełnomocnikami uprawnionymi do reprezentacji są wyłącznie:

1. pracownicy strony lub przedsiębiorstwa z nią powiązanego (§ 15 ustawy o spółkach akcyjnych); organy i osoby prawne prawa publicznego, w tym stowarzyszenia utworzone przez nie w celu wykonywania zadań publicznych, mogą być również reprezentowane przez pracowników innych organów lub osób prawnych prawa publicznego, w tym stowarzyszeń utworzonych przez nie w celu wykonywania zadań publicznych,
2. pełnoletni członkowie rodziny (§ 15 ordynacji podatkowej, § 11 ustawy o związkach partnerskich), osoby posiadające uprawnienia sędziowskie i współspółuczestnicy postępowania, jeżeli reprezentacja nie jest związana z działalnością odpłatną,
3. organizacje konsumenckie i inne stowarzyszenia konsumenckie finansowane ze środków publicznych w przypadku windykacji należności od konsumentów w ramach zakresu ich zadań,
4. Osoby świadczące usługi windykacyjne (osoby zarejestrowane zgodnie z § 10 ust. 1 zdanie 1 nr 1 ustawy o usługach prawnych) w postępowaniu upominawczym do momentu przekazania sprawy do sądu rozstrzygającego, w przypadku wniosków egzekucyjnych w postępowaniu egzekucyjnym z majątku ruchomego z tytułu wierzytelności pieniężnych, w tym postępowania w sprawie złożenia oświadczenia pod przysięgą i wniosku o wydanie nakazu aresztowania, z wyjątkiem czynności procesowych, które wszczynają postępowanie sporne lub które należy podjąć w ramach postępowania spornego.

Pełnomocnicy, którzy nie są osobami fizycznymi, działają poprzez swoje organy i przedstawicieli upoważnionych do reprezentowania ich w postępowaniu sądowym.

Przedstawiciele ustawowi lub pełnomocnicy muszą wykazać swoje uprawnienia do reprezentacji w terminie. Jako dowód można przedstawić aktualny wyciąg z rejestru handlowego lub pisemne pełnomocnictwo. Dodatkowo należy przynieść dowód osobisty.

8. Informacja o wyniku weryfikacji wierzytelności

Nie ma obowiązku uczestniczenia w terminie weryfikacji lub zapewnienia zastępstwa. Jednak po weryfikacji wierzytelności sąd informuje tylko tych wierzycieli, których wierzytelności zostały w całości lub w części zakwestionowane. Sąd upadłościowy wydaje im z urzędu wyciąg z tabeli upadłościowej, z którego wynika wynik weryfikacji.

Wierzyciele, których zgłoszone wierzytelności nie zostały zakwestionowane ani przez zarządcę masy upadłościowej, ani przez wierzyciela upadłościowego (ani przez dłużnika w przypadku samodzielnego zarządzania), nie otrzymają żadnego specjalnego zawiadomienia od sądu (§ 179 ust. 3 InsO).

9. Wskazówki dotyczące ustalania wierzytelności spornych

W postępowaniu sprawdzającym sąd upadłościowy ma jedynie obowiązek poświadczyć oświadczenia stron. Jeżeli zgłoszona wierzytelność wierzyciela upadłościowego nie została (w całości) ustalona w postępowaniu upadłościowym, należy ją ustalić na drodze prawnej przewidzianej w przepisach ogólnych (§§ 180, 185 InsO). Sąd upadłościowy nie jest w tym zakresie właściwy. W przypadku sporów dotyczących rangi, wysokości lub podstawy prawnej wierzytelności nie należy zatem zwracać się do sądu upadłościowego.

Roszczenia cywilnoprawne należy dochodzić w trybie zwykłym przed sądami cywilnymi lub pracy, w zależności od podstawy roszczenia. Właściwością miejscową sądów cywilnych jest wyłącznie sąd, w którego okręgu znajduje się sąd upadłościowy (§ 180 ust. 1 InsO).

Jeżeli w momencie wszczęcia postępowania upadłościowego toczył się już spór sądowy dotyczący wierzytelności, należy dążyć do ustalenia poprzez włączenie tego sporu (§ 180 ust. 2 InsO; § 240 ZPO).

Jeżeli wierzyciel upadłościowy wygra sprawę, musi złożyć wniosek do sądu upadłościowego o sprostowanie tabeli upadłościowej, przedkładając prawomocny wyrok (§ 183 ust. 2 InsO).

Jeżeli dłużnik zakwestionował wierzytelność, w odniesieniu do której istnieje tytuł wykonawczy lub prawomocny wyrok, ma on obowiązek w terminie jednego miesiąca, licząc od dnia rozpatrzenia wierzytelności, dochodzić sprzeciwu wobec wierzytelności poza postępowaniem upadłościowym zgodnie z ogólnymi przepisami prawa. W takim przypadku dłużnik musi udowodnić sądowi upadłościowemu dochodzenie roszczenia. Po bezskutecznym upływie miesięcznego terminu sprzeciw uznaje się za niewniesiony (§ 184 ust. 2,

§ 201 ust. 2, 3 InsO).

Dalsze szczegóły proceduralne dotyczące postępowania w sprawie ustalenia spornych wierzytelności wynikają z §§ 179 - 185 InsO.

10. Wskazówki dotyczące ogłoszeń publicznych

Informacje dotyczące postępowania upadłościowego są częściowo podawane do wiadomości publicznej. Ogłoszenie publiczne następuje zgodnie z § 9 ust. 1 zdanie 1 InsO w związku z § 2 InsOBekV poprzez centralną i ogólnokrajową publikację w Internecie na stronie: www.insolvenzbekanntmachungen.de. Które czynności postępowania upadłościowego należy ogłaszać publicznie, reguluje prawo w poszczególnych przypadkach. W szczególności ogłasza się publicznie następujące informacje:

- postanowienie o wszczęciu postępowania upadłościowego,
- od dnia 1 lipca 2007 r. postanowienia o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku masy upadłościowej,
- Postanowienia sądu dotyczące zarządzenia i uchylecia środków zabezpieczających,
- decyzje o umorzeniu lub zawieszeniu postępowania upadłościowego,
- postanowienia o ustaleniu wynagrodzenia syndyka masy upadłościowej, powiernika i członków komitetu wierzycieli,
- wyznaczanie terminów,
- ogłoszenie umorzenia pozostałych długów,
- udzielenie lub odmowa umorzenia pozostałych długów.

Ogłoszenie publiczne ma skutek doręczenia i zawsze zastępuje doręczenie indywidualne, nawet w przypadkach, w których nie jest to wymagane przez prawo. Zgodnie z § 9 ust. 3 InsO ogłoszenie publiczne wystarcza jako dowód doręczenia wszystkim zainteresowanym stronom, nawet jeśli InsO wymaga oprócz niego specjalnego doręczenia. Więcej informacji na temat ogłoszenia publicznego można znaleźć w ulotce dotyczącej ogłoszeń publicznych w Internecie (§ 9 InsO), dostępnej na portalu wymiaru sprawiedliwości kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia pod adresem <https://www.justiz.nrw/BS/formulare/insolvenz/index.php>.

W przypadku braku dostępu do Internetu stronę www.insolvenzbekanntmachungen.de można bezpłatnie przeglądać w każdym sądzie upadłościowym kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia.

Ponadto istnieje możliwość bezpłatnego uzyskania wydruku ogłoszeń opublikowanych na tej stronie w każdym właściwym sądzie upadłościowym kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia, o ile istnieje uzasadniony interes.